

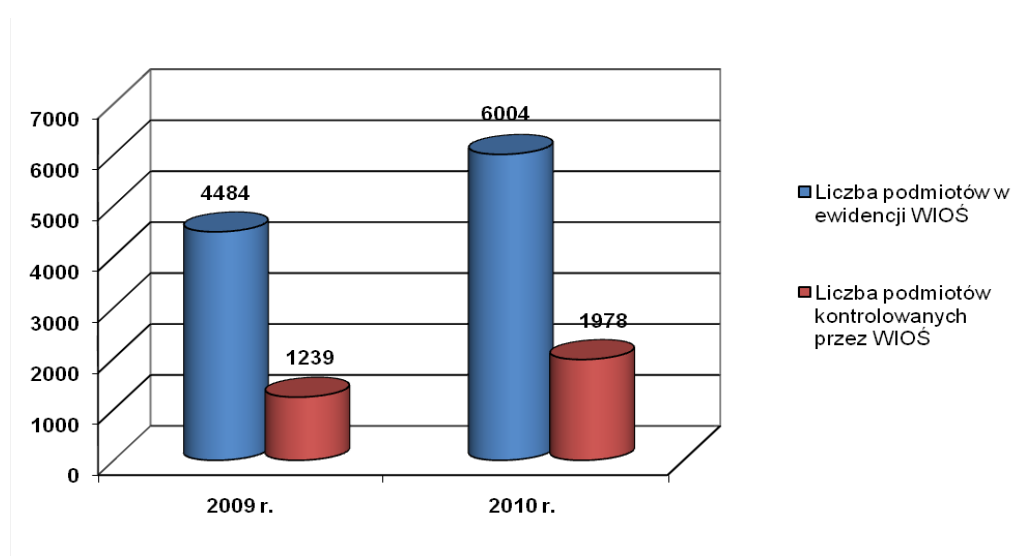
8. DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNA

Zadania kontrolne Inspekcji Ochrony Środowiska zostały wymienione w art. 2 ustawy z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2007 r. Nr 44 poz. 287 z późn. zmianami) oraz kilkunastu innych ustawach i przepisach szczególnych. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska prowadzi kontrole przestrzegania przepisów i warunków korzystania ze środowiska. Celem działań kontrolnych jest ocena przestrzegania przepisów ochrony środowiska oraz mobilizowanie do usuwania naruszeń w tym zakresie. Egzekwowanie przestrzegania przepisów z zakresu ochrony środowiska pozwala na zachowanie odpowiednich standardów jakości środowiska. Zadania kontrolne realizowane są poprzez wykonywanie kontroli na terenie podmiotów prowadzących działalność oraz kontroli bez wyjazdu w teren – na podstawie dokumentacji przekazywanej do Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska. Opracowywany jest roczny plan kontroli zawierający określone cele kontroli na dany rok oraz plany kwartalne obejmujące listę podmiotów wytypowanych do kontroli.

Przy wyborze celów kontrolnych na 2010 r. uwzględniono: opracowanie o kierunkach działania organów Inspekcji Ochrony Środowiska na lata 2007-2013 oraz wytyczne do planowania działalności organów Inspekcji Ochrony Środowiska w 2010 r. zatwierdzone przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, jak również założenia Traktatu Akcesyjnego – Środowisko naturalne. Dokonana została również ocena podstawowych problemów środowiskowych na terenie województwa oraz stanu przestrzegania wymagań ochrony środowiska przez kontrolowane podmioty.

Kontrole prowadzone są przez Wydział Inspekcji w WIOŚ w Krakowie oraz Działy Inspekcji w Delegaturach w Nowym Sączu i Tarnowie.

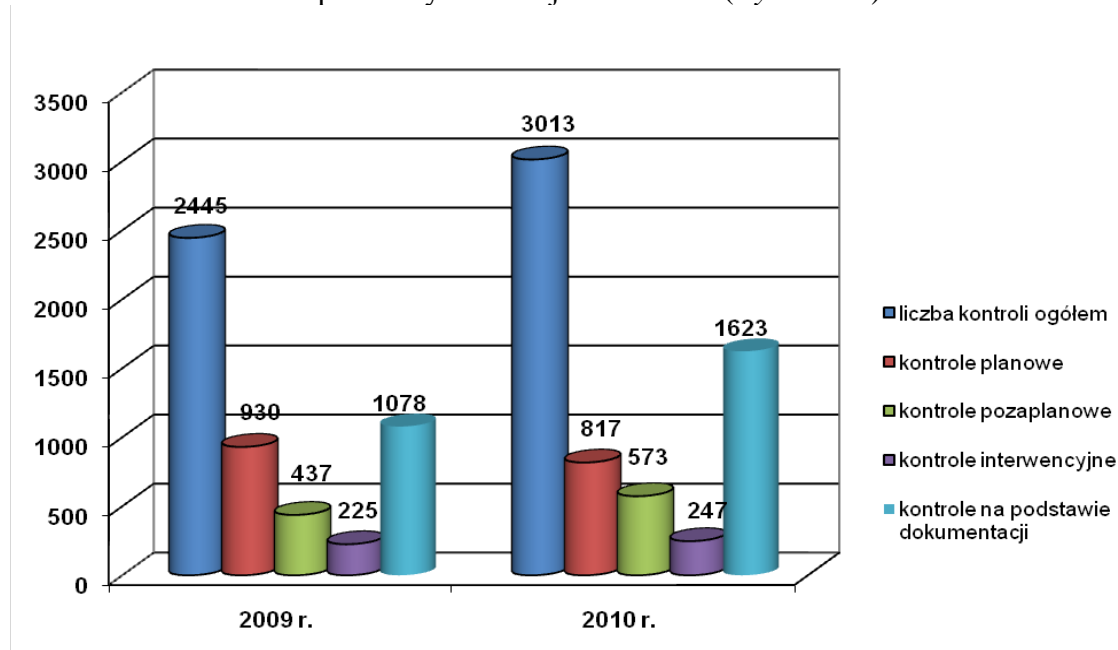
Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie prowadzi ewidencję kontrolowanych podmiotów, która podlega bieżącej aktualizacji. W 2010 r. zarejestrowano w niej 6 004 podmioty. W porównaniu z rokiem 2009 ilość ta wzrosła o 1 120 tj. około 18,6% z powodu wprowadzenia do ewidencji podmiotów przekazujących wyniki pomiarów: były to stacje bazowe telefonii komórkowej (745) i stacje paliw (302). Skontrolowano 1 978 użytkowników środowiska tj. około 33% jednostek z ewidencji WIOŚ i w porównaniu z rokiem ubiegłym nastąpił wzrost o ok. 37,8% (wykres 8.1)

Wykres 8.1. Liczba podmiotów kontrolowanych przez WIOŚ w latach 2009 i 2010

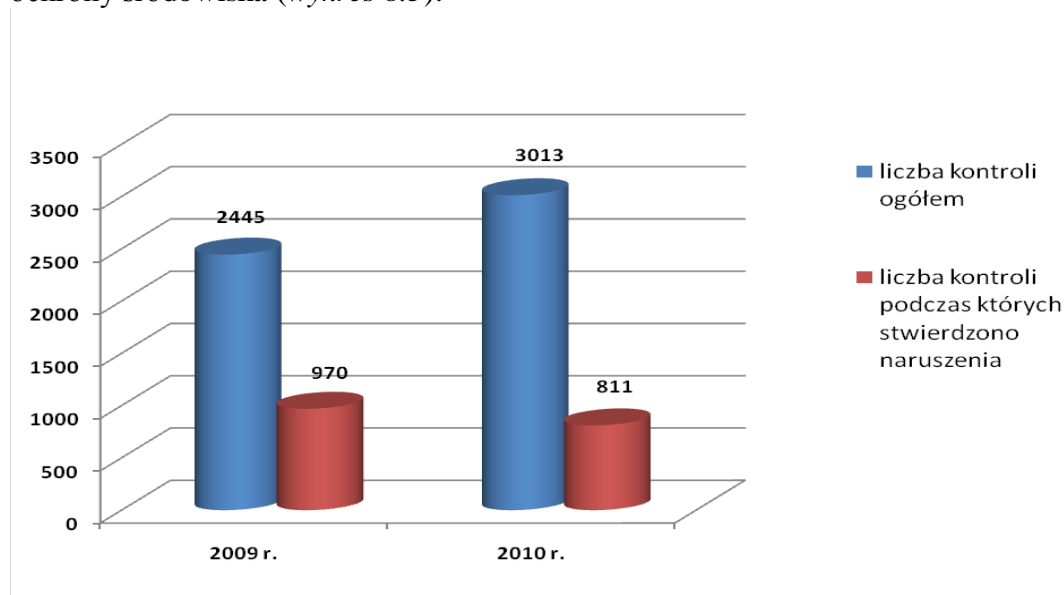
W 2010 r. przeprowadzono 3 013 kontroli, w tym w terenie 817 kontroli planowych i 443 pozaplanowych a spośród nich 247 kontroli interwencyjnych. Wykonano także 1 623 kontrole na podstawie dokumentacji przekazywanej do WIOŚ.

W porównaniu z rokiem ubiegłym zmalała ilość kontroli planowych (między innymi z powodu konieczności wykonywania dodatkowych kontroli związanych z powodzią) natomiast wzrosła ilość pozostałych rodzajów kontroli. (wykres 8.2).

Wykres 8.2. Liczba przeprowadzonych kontroli w latach 2009-2010

Pomiary kontrolne i badania zostały wykonane podczas 194 kontroli (niewielki wzrost w stosunku do ubiegłego roku), co stanowiło 15,3% kontroli przeprowadzonych w terenie. Zarówno ilość kontroli podczas których stwierdzono naruszenia w 2010 r., jak i wyrażony w procentach stosunek kontroli, w których stwierdzono naruszenia do liczby wszystkich kontroli zmalała w stosunku do roku 2009 co świadczy o poprawie stanu przestrzegania przepisów ochrony środowiska (wykres 8.3).

Wykres 8.3. Liczba kontroli naruszeniami przepisów w latach 2009-2010

W tabeli 8.1 przedstawiono szczegółową informację dotyczącą wyników kontroli planowych przeprowadzonych w ramach realizacji konkretnych celów kontrolnych.

Tabela 8.1. Zadania kontrolne (bez kontroli interwencyjnych) zrealizowane w 2010 r. w ramach planu rocznego

Województwo małopolskie					
Cel kontrolny	Liczba kontroli	Liczba zakładów			
		skontrolowanych	w tym: bez uwag	w których stwierdzono naruszenie wymagań	Procent kol. 5 do kol.3 x 100%
1	2	3	4	5	6
Ocena przestrzegania wymagań ochrony środowiska przez prowadzących instalacje objęte pozwoleniami zintegrowanymi	85	79	43	36	45,5
Ocena zgodności wyrobów z zasadniczymi wymaganiami	56	56	40	16	28,6
Ocena przestrzegania przepisów w zakresie gospodarki ściekowej	317	309	154	155	50,2
Ocena przestrzegania przepisów w zakresie ochrony powietrza	321	319	186	133	41,7
Ocena przestrzegania wymagań ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw	17	17	16	1	5,9
Ocena przestrzegania przepisów ustawy o odpadach	631	631	369	262	41,5
Ocena wdrażania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1013/2006 w sprawie przemieszczania odpadów	13	13	12	1	7,6
Ocena przestrzegania wymagań ustawy o opakowaniach i odpadach opakowaniowych oraz ustawy o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz opłacie produktowej i depozytowej	68	68	50	18	26,5
Ocena przestrzegania wymagań ustawy o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji	66	65	32	33	50,8
Ocena przestrzegania wymagań ustawy o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym	66	64	11	53	82,8
Ocena przestrzegania wymagań ustawy o bateriach i akumulatorach	31	31	25	6	19,3
Ograniczenie uciążliwości związanych z ponadnormatywną emisją hałasu	65	65	53	12	18,5

Ocena przestrzegania wymagań ustawy o substancjach zubożających warstwę ozonową	57	57	44	13	22,8
Ocena realizacji obowiązków wynikających z przeciwdziałania poważnym awariom	32	32	28	4	12,5
Ocena przestrzegania wymagań ustawy o substancjach i preparatach chemicznych	62	62	49	13	26,5
Ocena jakości danych dostarczanych przez prowadzących instalacje w ramach Europejskiego Rejestru Uwalniania i Transferu Zanieczyszczeń	52	52	42	10	19,2

Wskaźnikiem charakteryzującym stan przestrzegania przepisów ochrony środowiska jest procent liczby zakładów, w których stwierdzono naruszenia wymagań ochrony środowiska, do liczby zakładów skontrolowanych (*tabela 8.1*). Najmniej uchybień stwierdzono podczas kontroli zawartości siarki w ciężkim oleju opałowym stosowanym w instalacjach energetycznego spalania paliw oraz w oleju do silników statków żeglugi śródlądowej a także międzynarodowego przemieszczania odpadów, gdzie tylko w jednym przypadku stwierdzono naruszenie. Natomiast najwięcej naruszeń stwierdzono w zakresie przestrzegania przepisów o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym, recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji oraz gospodarki ściekowej.

W porównaniu z rokiem 2009 nastąpiła poprawa w zakresie prowadzenia badań automonitoringowych zarówno przez duże podmioty, jak i małe oraz średnie a także przekazywania wyników do WIOŚ. Badania te w zdecydowanej większości przypadków potwierdzają właściwą pracę urzędów zabezpieczających środowisko przed zanieczyszczeniem.

Poprawę stwierdzono także w ograniczeniu emisji zanieczyszczeń do powietrza z dużych obiektów energetycznego spalania, w zakresie wypełniania sprawozdań PRTR, w zakresie przestrzegania przepisów przez legalne stacje demontażu pojazdów, przestrzegania przepisów dot. postępowania z azbestem oraz PCB.

Przeprowadzone kontrole nadal wykazały szereg nieprawidłowości dotyczących stosowania komunalnych osadów ściekowych, naruszania (braku znajomości) przepisów dot. zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, zużytych baterii i akumulatorów. Ogromnym problemem jest skala nielegalnego demontażu pojazdów oraz zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego oraz trudności z zebraniem materiałów dowodowych w takich sprawach.

W ostatnich latach rozwój infrastruktury drogowej oraz intensyfikacja transportu drogowego spowodowała pogorszenie się klimatu akustycznego w rejonie dróg, szczególnie dróg krajowych. W tej dziedzinie nastąpiło wyraźne pogorszenie, a wykonywane przez zarządców dróg mapy akustyczne wskazują, że w odległości kilkudziesięciu metrów od pasa drogowego notowane są przekroczenia poziomów dopuszczalnych hałasu. Problemem również pozostaje nadmierny hałas powodowany przez dyskoteki, kluby i inne obiekty rozrywkowe zlokalizowane w zwartej zabudowie.

Inspekcja Ochrony Środowiska jest wyposażona w szeroki zakres instrumentów wymuszających przestrzeganie przepisów ochrony środowiska.

Jednym z instrumentów postępowania pokontrolnego są kary pieniężne ponoszone za przekroczenie lub naruszenie warunków korzystania ze środowiska ustalonych właściwą decyzją. Zgodnie z procedurą ich wymierzania są to kary bieżące (godzinowe lub dobowe) a następnie po ustaniu naruszenia lub po zakończeniu roku kalendarzowego ustalane są kary za czas trwania naruszenia. Przepisy umożliwiają odraczanie na okres 5 lat termin płatności kary pod warunkiem realizacji przedsięwzięcia, które zapewni usunięcie przyczyn ponoszenia kar pieniężnych.

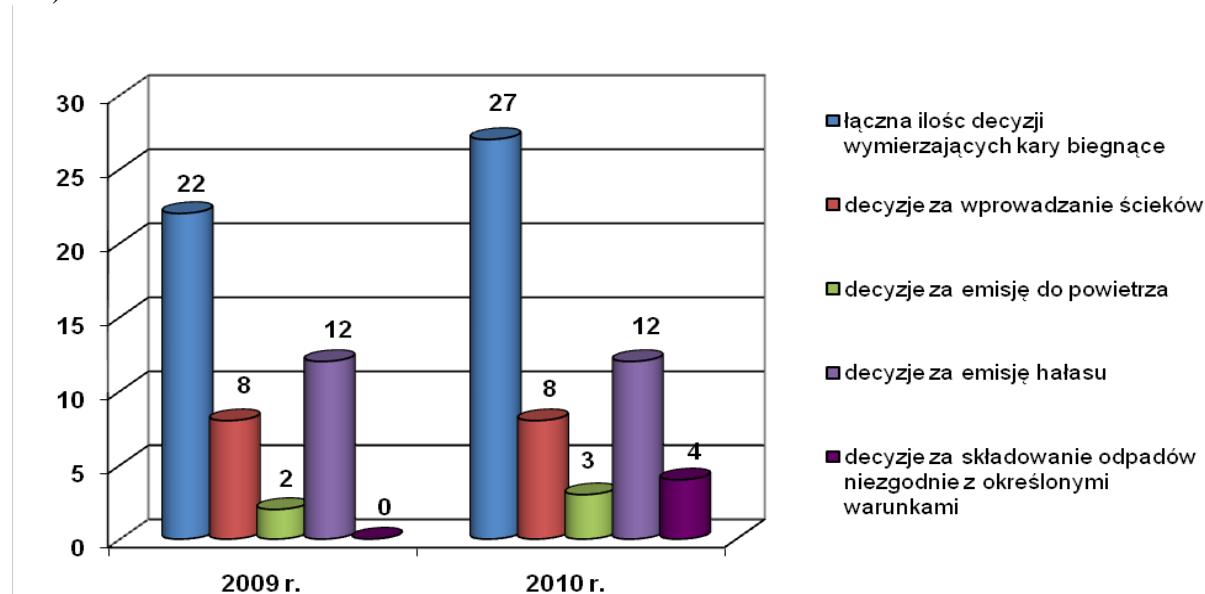
Oddzielną grupę stanowią kary pieniężne kwotowe, których wysokość określona jest ustawowo i wymierzane są za naruszenie przepisów ustawy o odpadach, związanych z międzynarodowym przemieszczaniem odpadów, ustawy o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym, nielegalnym demontażem pojazdów.

Oprócz nakładania sankcji o charakterze pieniężnym do podstawowych działań dyscyplinujących należy także:

- wydawanie zarządzeń pokontrolnych,

- wydawanie decyzji administracyjnych, w których można wstrzymać działalność powodującą naruszenie wymagań ochrony środowiska (pod warunkami określonymi w przepisach) lub ustalić termin usunięcia naruszenia,
- kierowanie zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa przeciwko środowisku bądź kierowanie wniosków do sądów lub do organów administracji publicznej,
- nakładanie mandatów karnych,
- udzielanie pouczeń.

W 2010 roku wydano 27 decyzji wymierzających kary biegnące, tj. nieco więcej niż w roku poprzednim (22 decyzje) w tym: na tym samym poziomie za odprowadzanie ścieków i emisję hałasu oraz czterokrotnie więcej za składowanie lub magazynowanie odpadów (wykres 8.4).

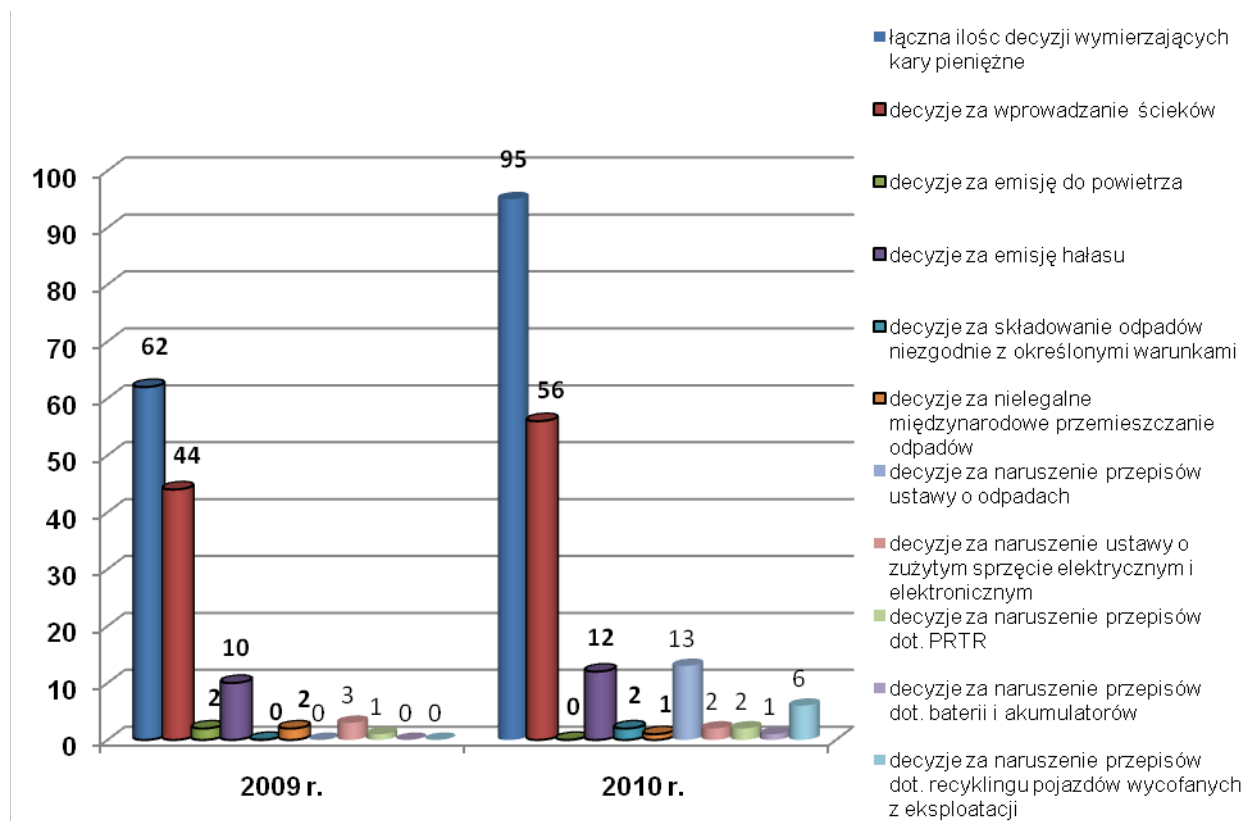

Wykres 8.4. Struktura decyzji wymierzających kary biegnące

Małopolski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska wymierzył w 2010 roku kary za okres, w którym trwało naruszenie na łączną kwotę 7 536 013 zł, na które złożyło się:

- 56 decyzji za wprowadzanie ścieków na kwotę 6 038 230 zł;
- 12 decyzji za emisję hałasu na kwotę 86 200 zł;
- 2 decyzje za składowanie odpadów niezgodnie z określonymi warunkami na kwotę 1 196 582 zł;
- 1 decyzja za nielegalne międzynarodowe przemieszczanie odpadów na kwotę 20 000 zł;
- 13 decyzji za naruszenie przepisów ustawy o odpadach na kwotę 100 000 zł;
- 2 decyzje za naruszenie ustawy o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym na kwotę 10 000 zł;
- 2 decyzje za naruszenie przepisów dot. PRTR na kwotę 20 000 zł;
- 1 decyzja za naruszenie przepisów dot. baterii i akumulatorów na kwotę 5 000 zł;
- 6 decyzji za naruszenie przepisów dot. recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji na kwotę 60 000 zł.

W omawianym roku nastąpił wzrost ilości wymierzanych kar pieniężnych z uwagi na wprowadzenie kar za naruszenie przepisów ustawy o odpadach a także zwiększonej ilości stwierdzonych naruszeń przepisów skutkujących sankcją w postaci kary pieniężnej (wykres 8.4). Niemal dwukrotnie wzrosła wartość kwotowa wymierzonych kar i nadal dominują kary za naruszenie warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi (tabela 8.2 i wykres 8.5).

Wykres 8.5. Struktura decyzji wymierzających kary pieniężne

Tabela 8.2. Struktura i wysokość kar za okres trwania naruszenia

Decyzje za	Wysokość kara za okres trwania naruszenia [tys. zł]	
	Rok 2009	Rok 2010
decyzje za wprowadzanie ścieków	3467,36	6038,23
decyzje za emisję do powietrza	94,38	0,00
decyzje za emisję hałasu	87,29	86,2
decyzje za składowanie odpadów niezgodnie z określonymi warunkami	0,00	1196,58
decyzje za nielegalne międzynarodowe przemieszczanie odpadów	250,00	20,00
decyzje za naruszenie przepisów ustawy o odpadach	0,00	100,00
decyzje za naruszenie ustawy o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym	15,00	10,00
decyzje za naruszenie przepisów dot. PRTR	10,00	20,00
decyzje za naruszenie przepisów dot. baterii i akumulatorów	0,00	5,00
decyzje za naruszenie przepisów dot. recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji	0,00	60,00
kwota łączna	3924,03	7536,01

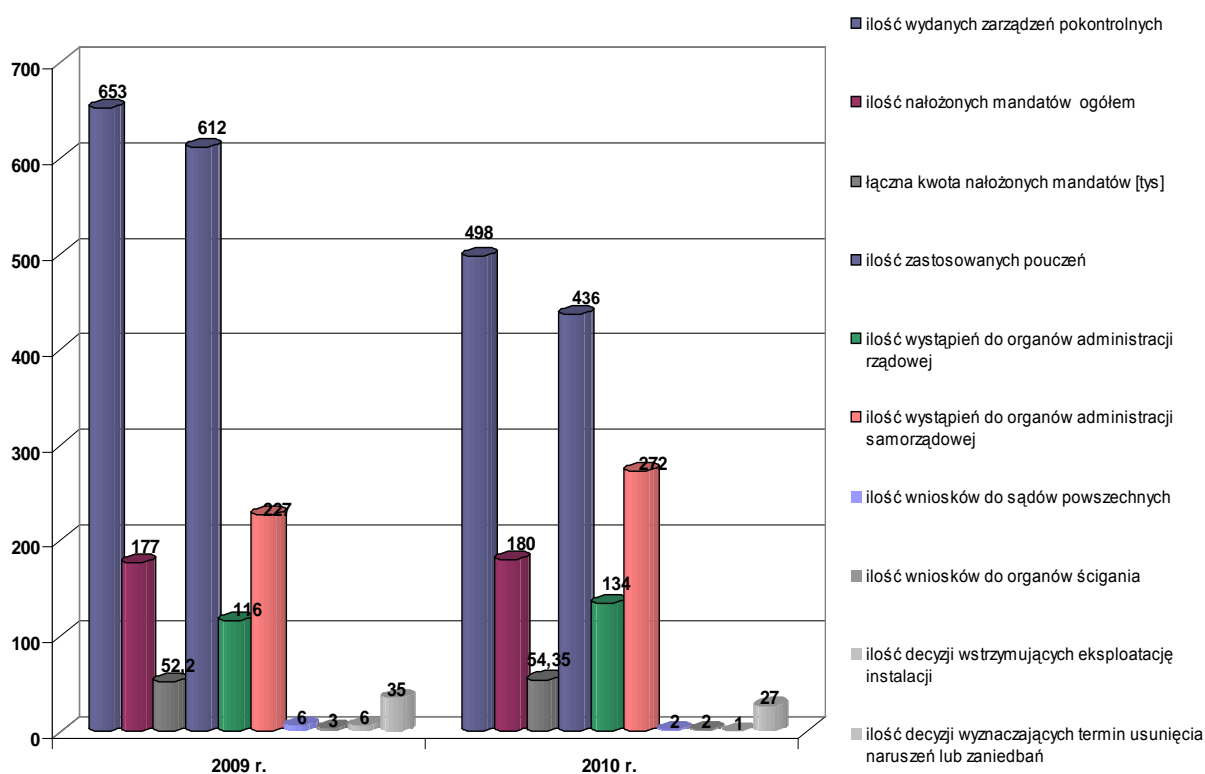
W 2010 roku wydano 498 zarządzeń pokontrolnych, z czego zrealizowano w całości 350, nie wykonano 30 zarządzeń, a w 118 przypadkach termin wykonania wszystkich punktów zarządzeń upływa w 2011 roku.

Nałożono 180 grzywien na łączną kwotę 54 350 zł. Skierowano 2 wnioski do sądów powszechnych za odmowę przyjęcia mandatu.

Mniej dotkliwą karą jest zastosowanie pouczenia osób naruszających przepisy, z którego skorzystano w 436 przypadkach (wykres 8.6). W 2 przypadkach skierowano wnioski z podejrzeniem popełnienia przestępstwa do organów ścigania.

Przepisy ustawy Prawo ochrony środowiska dają możliwość wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska wydania decyzji wstrzymującej eksploatację instalacji lub wyznaczającej termin usunięcia naruszenia. Wydano 1 decyzję wstrzymującą eksploatację instalacji oraz 27 decyzji wyznaczających termin usunięcia naruszeń lub zaniedbań.

Zgodnie z ustawą o Inspekcji Ochrony Środowiska wystosowano 134 wystąpienia do administracji rządowej i 272 wystąpienia do administracji samorządowej informujące o ustaleniach kontroli oraz wnioskuje o podjęcie działań należących do kompetencji tych organów.

Wykres 8.6. Działania pokontrolne

Przeciwdziałanie poważnym awariom

Według stanu na dzień 31 grudnia 2010 r. rejestr zakładów, potencjalnych sprawców poważnych awarii obejmował 86 zakładów, w tym: 11 zakładów zakwalifikowanych do grupy o dużym ryzyku (ZDR), 6 zakładów zakwalifikowanych do grupy o zwiększonym ryzyku (ZZR) oraz 69 pozostałych zakładów mogących spowodować poważne awarie. W porównaniu do stanu na koniec 2009 r. ogólna liczba zakładów mogących spowodować poważne awarie nie zmieniła się.

Przeprowadzono 32 kontrole planowe (60% w odniesieniu do 2009 r.), w tym: 11 w zakładach o dużym ryzyku (ZDR) i 3 o zwiększonym ryzyku (ZZR) oraz 18 kontroli pozostałych zakładów. Ponadto przeprowadzono 25 kontroli w zakresie oceny realizacji przepisów ustawy o substancjach i preparatach chemicznych.

W ramach działań pokontrolnych wydano 5 zarządzeń pokontrolnych.

W roku 2010 zarejestrowano informacje o wystąpieniu 19 zdarzeń o znamionach poważnej awarii, w tym:

- 15 lutego 2010 r. awaria rurociągu recyrkulatu osadów ściekowych na oczyszczalni ścieków w Proszowicach. co spowodowało zanieczyszczenie wód powierzchniowych rzeki Szreniawa na odcinku do 5 km. Awaria została usunięta poprzez założenie opaski stalowej z uszczelnieniem gumowym i rurociąg został zasypany ziemią. Zebrany wyciekły osad czynny skierowano do procesu recyrkulacji, uzupełniono niedobór osadu czynnego do procesu biologicznego oczyszczania ścieków celem przywrócenia prawidłowej pracy oczyszczalni ścieków. WIOŚ przeprowadził kontrolę interwencyjną.
- 13 marca 2010 r. nastąpił wyciek benzolu koksowniczego z niedokręconego zaworu cysterny kolejowej na stacji towarowej w Tarnowie. Teren wokół cysterny (ok. 50 m²) został zneutralizowany przy użyciu piany. WIOŚ przeprowadził kontrolę interwencyjną.
- 17 lipca 2010 r. na terenie Zakładów Azotowych w Tarnowie-Mościcach S.A nastąpiło przepalenie zewnętrznego płaszcza komory spalania siarki w kotle OU-17 współpracującego z Instalacją Siarczanu Hydroksyloaminy. Niebezpieczne substancje związane z awarią to: Ditlenek siarki T; R23C; R34. Sytuację opanowały służby zakładowe. WIOŚ przeprowadził kontrolę interwencyjną i wydał zarządzenia pokontrolne.

W WIOŚ w Krakowie prowadzone są i systematycznie uzupełniane następujące bazy i rejestry:

- rejestr poważnych awarii w formie elektronicznej bazy danych "EKOAWARIE". Zebrane informacje przekazywane są na bieżąco do centralnej Bazy Danych "EKOAWARIE" w Głównym Inspektoracie Ochrony Środowiska;
- rejestr zakładów, mogących spowodować poważną awarię w formie elektronicznej (informacje o zakładach ZZR i ZDR), baza danych „SPIRS-PL”) (SPIRS – Seveso Plants Information Retrieval System) – służąca do zbierania informacji o zakładach, na terenie których są magazynowane, przetwarzane i/lub wytwarzane substancje niebezpieczne, wymienione w Dyrektywie Seveso II (Dyrektywa UE 96/82/EC). Wprowadzane do tej bazy dane są przekazywane, za pośrednictwem Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, do odpowiednich organów Unii Europejskiej;
- baza: „MARS – PL” o poważnych awariach, które miały miejsce na terenie zakładów ZZR i ZDR, do celów sprawozdawczych do UE.

Kontrola rynku

Podczas 56 kontroli spełniania przez wyroby zasadniczych wymagań zgodnie z ustawą o systemie oceny zgodności sprawdzono 210 wyrobów (215 w 2009 r.), z czego 64% stanowiły urządzenia, a 36% opakowania, kontrole zakwestionowały 37 wyrobów (18%). Nastąpił spadek w porównaniu z rokiem poprzednim, kiedy zakwestionowano ponad 25% wyrobów.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami w 11 przypadkach skierowano wystąpienia do innych WIOŚ właściwych ze względu na siedzibę bezpośrednich dystrybutorów urządzeń lub producentów, które poddane kontroli u sprzedawców wykazały nieprawidłowości. Wydano 4 zarządzenia pokontrolne dotyczące uzupełnienia braków w deklaracji zgodności, wprowadzenia prawidłowego oznakowania na wyrobach opakowaniowych wprowadzanych na rynek, przekazano 2 sprawy do GIOŚ dot. stwierdzonych niezgodności (producent w innym kraju UE). W dwóch przypadkach osoby odpowiedzialne ukarano mandatem karnym.

Działalność kontrolna dotycząca przepisów o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji

Stacje demontażu

Według stanu na 31 grudnia 2009 r. w województwie małopolskim działało 56 legalnych stacji (z czego 3 uruchomiono w 2010 r.) oraz 1 punkt zbierania pojazdów.

Stacje mają charakter zakładów niewielkich, ich wyposażenie jest zgodne z minimalnymi wymaganiami technicznymi, prowadzi się tu zasadniczo głęboki demontaż pojazdów.

Żadna ze stacji nie wprowadziła certyfikowanego systemu zarządzania środowiskowego.

W 2010 r. skontrolowano wszystkie legalne stacje demontażu (57 kontroli) i 1 punkt zbierania pojazdów, 12 podmiotów podejrzanych o nielegalne prowadzenie demontażu oraz 4 podmioty występujące z wnioskiem o wydanie pozwolenia na wytwarzanie odpadów w związku z zamiarem prowadzenia stacji demontażu.

Wszystkie legalne stacje demontażu posiadały uregulowany stan formalno-prawny w zakresie gospodarki odpadami oraz spełniały minimalne wymagania dla stacji demontażu (*fot. 1*).

Fot. 1. Legalne stacje demontażu pojazdów

W przypadku legalnych stacji stwierdzano nieprawidłowości w zakresie nieterminowego złożenia sprawozdania dot. recyklingu pojazdów, brak odpowiedzi na zarządzenia pokontrolne, błędy w sprawozdaniach dot. recyklingu oraz gospodarki odpadami, brak sprawozdań związanych z korzystaniem ze środowiska, przyjęcie pojazdu bez dowodu rejestracyjnego, brak zmiany sposobu użytkowania obiektów na stację demontażu, brak uregulowań formalnych w zakresie wprowadzania ścieków przemysłowych do kanalizacji.

W związku tymi naruszeniami wydano 19 zarządzeń pokontrolnych, udzielono 20 pouczeń i nałożono 3 grzywny w postaci mandatu karnego.

W 2010 r. podobnie jak w latach ubiegłych przeprowadzono 12 kontroli podmiotów nie umieszczonych w wykazie marszałka województwa, a podejrzanych o prowadzenie demontażu pojazdów. Nielegalny demontaż (fot.2) potwierdzono w 2 przypadkach i w każdym z nich wymierzono dotkliwe kary pieniężne. Ponadto wydano 1 zarządzenie pokontrolne, udzielono 3 pouczeń, w 3 przypadkach skierowano wystąpienia do organów samorządowych.

W związku z działalnością WIOŚ w latach poprzednich i aktualnie wykonanymi kontrolami sprawdzającymi stwierdzono, że nielegalnego procederu zaniechały 3 firmy.

Fot. 2. Nielegalne stacje demontażu pojazdów

Działalność kontrolna dotycząca przepisów o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym

Skontrolowano 15 zakładów (11 w 2009r.) przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego. Wszystkie zakłady posiadały numer rejestrowy nadany przez GIOŚ oraz uregulowany stan formalno-prawny gospodarowania zużytym sprzętem. Ponad 66% skontrolowanych zakładów przetwarzania sprzętu elektrycznego i elektronicznego w pełni dostosowało się do obowiązujących wymogów wynikających z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym.

Stwierdzone nieprawidłowości to: naruszenie warunków posiadanych decyzji w zakresie magazynowania odpadów zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego przeznaczonego do odzysku, przekazywanie odpadów powstałych w wyniku przetworzenia zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego podmiotom nie wpisanym do rejestru GIOŚ, brak ewidencji wytworzonych odpadów powstałych z demontażu urządzeń chłodniczych, prowadzenie demontażu urządzeń chłodniczych przez pracownika nie posiadającego odpowiednich kwalifikacji, nierzetelne sporządzanie do GIOŚ sprawozdania o przetworzonym zużytym sprzęcie, nieterminowe przedkładanie Marszałkowi Województwa Małopolskiego corocznych zbiorczych zestawień danych o wytwarzanych odpadach oraz o sposobach gospodarowania tymi odpadami. Najczęściej stwierdzano uchybienia formalne np. brak sprawozdania o masie zebranego zużytego sprzętu i przekazanego do prowadzącego zakład przetwarzania, nie przekazano informacji prezydentowi, burmistrzowi miasta lub wójtowi gminy, o podjęciu działalności w zakresie zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, brak ewidencji odpadów wytwarzanych podczas demontażu.

W wyniku stwierdzonych nieprawidłowości wydano 11 zarządzeń pokontrolnych, nałożono 7 mandatów na łączną kwotę 3 400 zł, udzielono 9 pouczeń o obowiązkach wynikających z przepisów ustawy o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym, skierowano 5 wystąpień do organów samorządowych.

W 2010 r. poza zakładami przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego skontrolowano 49 (43 w 2009 r.) podmiotów w zakresie przestrzegania przepisów ustawy o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym, w tym:

- podmioty wprowadzające sprzęt do obrotu,
- 17 podmiotów tylko zbierających sprzęt,
- 1 organizację odzysku
- 1 podmiot prowadzący działalność w zakresie recyklingu i innych niż recykling procesów odzysku.

Najczęściej stwierdzano naruszenia dotyczące braku odpowiednich wpisów do Rejestru Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, niewykonywanie ustawowych obowiązków sprawozdawczych, brak numeru rejestrowego na fakturach i innych dokumentach, brak wymaganych informacji o postępowaniu ze zużytym sprzętem, brak uregulowań formalnych w zakresie gospodarki odpadami. W celu usunięcia naruszeń wydano 45 zarządzeń pokontrolnych, udzielono 29 pouczeń, ukarano mandatem 20 osób na łączną kwotę 5 600 zł. (w 2009 r. - 9 mandatów na kwotę 2 600zł.), wymierzono 3 kary pieniężne na łączną kwotę 60 000 zł.

Kontrola międzynarodowego przemieszczania odpadów

Działania WIOŚ w zakresie międzynarodowego przemieszczania odpadów prowadzone są w kilku obszarach tj. kontrole w podmiotach biorących udział w przywozie lub wywozie odpadów oraz związane z wydawaniem zezwoleń wstępnych, działania w zakresie zapewnienia

prawidłowości międzynarodowego przemieszczania odpadów, kontrole drogowe, na przejściach granicznych, oględziny zatrzymanych towarów na wniosek innych służb.

Przeprowadzono 22 kontrole podmiotów biorących udział w przywozie lub wywozie odpadów (18 w 2009 r.). W 7 przypadkach były to równocześnie kontrole związane ze sprawdzeniem przestrzegania warunków decyzji GIOŚ a w 4 dotyczyły wydawania zezwoleń wstępnych. Podczas 7 kontroli stwierdzono naruszenia przepisów, a w 2 – naruszenia decyzji GIOŚ.

W ramach kontroli wykryto 5 przypadków nielegalnego przemieszczania odpadów (6 w 2009 r.), a w ramach współpracy z innymi służbami – 2 przypadki.

Podjęto następujące działania pokontrolne: udzielono 4 pouczeń, wydano 4 zarządzenia pokontrolne, skierowano 6 wystąpienie do organów samorządowych.

W ramach realizacji projektu IMPEL TFS „Europejskie Akcje Inspekcyjne” – transgranicznego przemieszczania odpadów, wspólnie z funkcjonariuszami Karpackiego Oddziału Straży Granicznej przeprowadzono 3 wspólne akcje kontrolne transportów drogowych towarów w punkcie kontrolnym w strefie przygranicznej (PL/SK) przy drodze krajowej nr 7 w Chyżnem, na autostradzie A4 w okolicach lotniska w Balicach oraz drodze krajowej nr 4 w Zgłobicach i Woli Dębińskiej. Akcje kontrolne prowadzone były w marcu, czerwcu i październiku. Skontrolowano łącznie 72 transporty (71 w 2009 r.), nie stwierdzono naruszeń przepisów dot. przemieszczania odpadów.

W ramach współpracy WIOŚ w Krakowie- Delegatura w Nowym Sączu z Karpackim Oddziałem Straży Granicznej (Placówka w Lipnicy Wielkiej i w Piwnicznej Zdrój) przeprowadzono w dniu 29 stycznia i 19 lutego 2010 r. wspólne kontrole w zakresie transgranicznego przemieszczania towarów (odpadów) w 1 punkcie w strefie przygranicznej (PL/SK) w Chyżnem i na stacji kolejowej w Muszynie. Skontrolowano 15 transportów drogowych towarów i nie stwierdzono przewozu odpadów oraz 1 skład pociągu (26 wagonów) i przedstawioną dokumentację przewozową. Nie stwierdzono naruszeń.

Składowiska odpadów

W 2010 r. w województwie małopolskim składowano odpady na 56 składowiskach; w tym na 28 składowiskach odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne (komunalnych) i 24 składowiskach przemysłowych. Na 5 składowiskach przemysłowych mogą być składowane odpady niebezpieczne. W 2010 r. odpady niebezpieczne zawierające azbest deponowane były na 2 składowiskach tj. w Ujkowie Starym oraz w Tarnowie w łącznej ilości około 12 397 Mg. Największe składowiska komunalne zlokalizowane są w Krakowie (Barycz), Ujkowie Starym (gm. Bolesław, pow. olkuski), Balinie (gm. Chrzanów). Tarnowie-Krzyżu i Nowym Sączu-Zabelczu.

Skontrolowano 46 składowisk odpadów w zakresie spełniania przez zarządzających wymagań określonych w obowiązujących przepisach prawa polskiego z odniesieniem do Dyrektywy Rady UE 1999/31/WE. Kontrole wykazały poprawę w eksploatacji składowisk oraz spełnianiu wymogów ustawowych. Składowiska wyposażone są w niezbędne urządzenia techniczne pozwalające na prawidłowe ich funkcjonowanie, jak również posiadają ustalony sposób i miejsca badań umożliwiające stałe monitorowanie obiektów.

Spośród skontrolowanych składowisk odpadów komunalnych tylko 8 z nich posiada czynny system odgazowania tzn. instalację do oczyszczania i wykorzystania do celów energetycznych gazu składowiskowego, a jeżeli jest to niemożliwe gaz spalany jest w pochodni. Większość składowisk natomiast posiada bierny system odgazowania (gaz emitowany jest do atmosfery).

Najczęściej stwierdzone w czasie kontroli nieprawidłowości dotyczyły:

- nieprzestrzegania wymagań decyzji zatwierdzających instrukcję eksploatacji składowiska (niedopełnienie obowiązków w zakresie utrzymywania i eksploataowania składowisk odpadów w sposób zapewniający właściwe funkcjonowanie urządzeń technicznych stanowiących wyposażenie składowiska odpadów),
- prowadzenia niepełnego monitoringu zgodnie z wymaganiami zawartymi w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 grudnia 2002 r. w sprawie zakresu, czasu, sposobu oraz warunków prowadzenia monitoringu składowisk odpadów (Dz. U. Nr 220, poz. 1858).

W związku z powyższym zostały podjęte następujące działania pokontrolne:

- wydano 8 zarządzeń pokontrolnych,
- pouczone 5 osób zarządzających składowiskami,
- nałożono 5 mandatów karnych,
- skierowano 5 wystąpień do właściwych organów,
- w 1 przypadku zostało wszczęte postępowanie w sprawie wymierzenia kary pieniężnej.

Inne działania o charakterze inspekcyjnym:

- ✓ przeprowadzono weryfikację 28 rocznych raportów o emisji CO₂,
- ✓ uzgodniono 5 raportów o bezpieczeństwie,
- ✓ przyjęto i rozpatrzono ponad 322 zawiadomienia o zakończeniu budowy i zamiarze przystąpienia do użytkowania lub zakończeniu rozruchu obiektu budowlanego,
- ✓ wydano 288 zaświadczeń i opinii,
- ✓ aktualizowano bazy danych o:
 - składowiskach odpadów,
 - spalarniach odpadów,
 - instalacjach wymagających pozwolenia zintegrowanego,
 - potencjalnych sprawcach poważnych awarii.